

השבחת מרעה שיחי - משק הדגמה - 2004

חוקרים:

זלמן הנקין, המחלקה למשאבי טבע, מנהל המחקר החקלאי
נעם זליגמן
אפרת פיטרסה

רקע ותיאור הבעיה:

בשטחים רבים בגליל בהם הושמד החורש הטבעי השתלטו שיחים של סירה קוצנית וקידה שעירה, המכסים לעיתים אחוז ניכר מן השטח (תמונה 1). חלק משטחים אלו גודרו ומשמשים כיום כמרעה לבקר או צאן. בגלל אחוז הכיסוי הגבוה של השיחים, אין אפשרות לצומח העשבוני להתחדש ולהתפתח, והוא מוגבל לאותם כיסי קרקע החשופים מן הצומח השיחי. משום ששיחי הסירה הקוצנית והקידה השעירה כמעט ואינם נאכלים ע"י הבקר ויבול הצומח העשבוני בשטחים אלו הוא דל, כושר הייצור של שטחים אלו למרעה נמוך, תרומתם להזנת העדרים קטנה ולכן גם רווחיותם באזורים אלו מוגבלת. בעבודה קודמת נמצא כי ע"י העשרה משמעותית של הקרקע בזרחן המעודדת התפתחות צומח עשבוני, בשילוב עם הדברת השיחים ע"י שריפה וריסוס ורעיה של בקר, ניתן להפוך את המאוזן בין סירה קוצנית וקידה שעירה לזה של צומח עשבוני יציב לטווח ארוך.

המטרה:

הפיכת מאוזן כיסוי הסירה קוצנית והקידה שעירה לזה של צומח עשבוני יציב לטווח ארוך בשנתיים, להשבחת השטח למרעה של בקר לבשר.

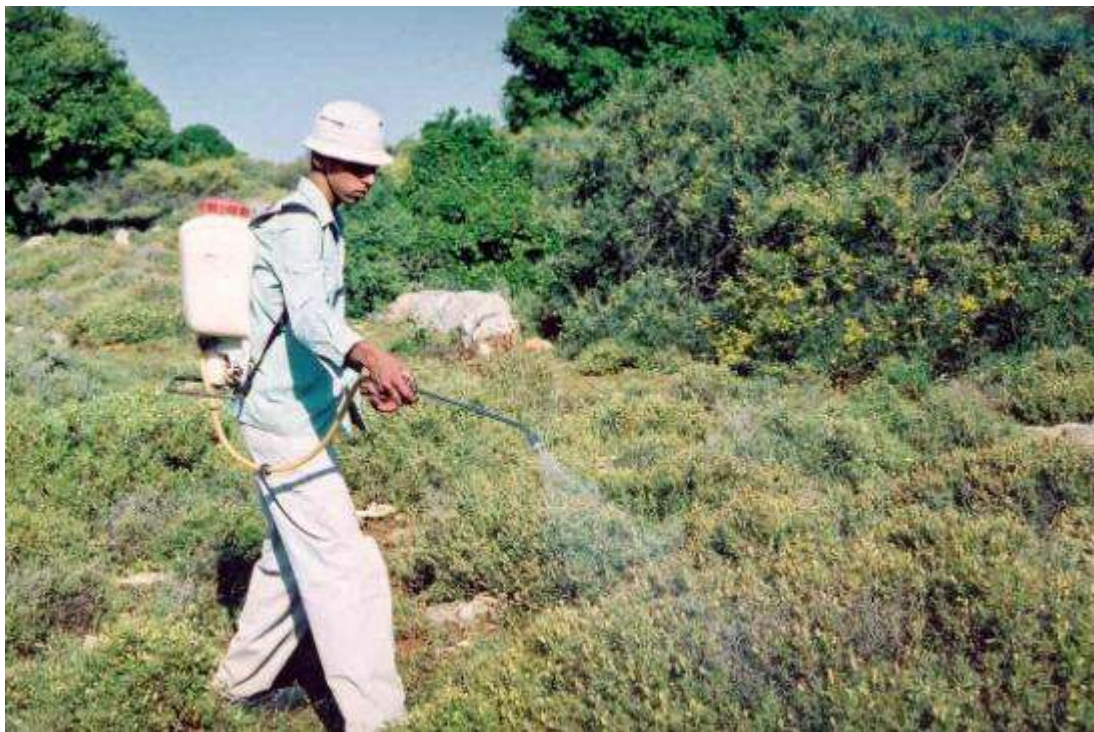
תאור הפעולות שבוצעו:

בפרוייקט הדגמה זה שולבו טיפולים בשריפה מבוקרת, ריסוס באלבר סופר ודישון בזרחן להפיכת שטח בתה בעל כיסוי גבוה של שיחים למרעה עשבוני עשיר (תמונות 2 – 5). הפרוייקט מבוצע במרעה עין יעקב בשטח של כ- 50 דונם אשר גודר לצורך הפרוייקט. נעשה תיעוד מלא של הפעולות ובהמשך יעשה גם של תוצאות הטיפול, זאת על מנת ליצור סרט הסברה ובניית אתר אינטרנט לשם הפצת הידע הנרכש. במקביל מבוצעים סקרים ומדידות צומח בחלקה זו ובחלקה סמוכה בה נמשך המחקר כבר 16 שנה. השטח השיחי אשר עבר את טיפול ההשבחה נראה "נקי" משיחים (כ-5% בלבד) לעומת הסבך הקוצני של סירה קוצנית וקידה שעירה בחלקת הביקורת.

תמונה 1. אתר ההדגמה במרעה עין יעקב.

תמונה 2. ריסוס השיחים ברביציד

תמונה 3. הכנת השטח לשריפה (ניקוי סביב העצים).

תמונה 4. שריפה מבוקרת של השיחים.

תמונה 5. דישון ידני של המרעה בזרחן (תוספת של כ- 50 ק"ג סופר פוספט לדונם).

